

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อ ประกอบด้วยด้านมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ ด้านมีวินัย จำนวน 6 ข้อ ด้านรักษาสุขภาพอนามัย จำนวน 5 ข้อ ด้านเคารพสิทธิของผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ ด้านมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล จำนวน 7 ข้อ ด้านมีความสามัคคีร่วมมือ จำนวน 4 ข้อ และด้านรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม จำนวน 8 ข้อ

1.2 ผลการหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

1.2.2 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.23 ถึง 0.81

1.2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ตรวจสอบโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาจากน้ำหนักของตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 40 ตัวแปร (ข้อสอบ 40 ข้อ) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะทั้งหมด พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของแนวคิดศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยอาศัยหลักความมีเหตุผล ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 705.25 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่ารากที่สองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.03 จากข้อมูลดังกล่าว ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกตัว ทั้งโมเดลรายองค์ประกอบและโมเดลแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะทั้งหมด บ่งชี้ว่าโมเดลการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.2.4 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ทั้งรายด้านและทั้งหมด แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะมีค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง 0.80 ถึง 0.88 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด เท่ากับ 0.97

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ พบว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเกณฑ์ปกติอยู่ในช่วงระหว่าง T29 ถึง T67 แสดงว่าระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับต่ำถึงระดับสูงมาก ดังนี้ ระดับสูงมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.53 ระดับค่อนข้างสูง มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 ระดับปานกลาง มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.93 ระดับค่อนข้างต่ำ มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และ ระดับต่ำ มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ส่วนใหญ่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ

1.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 4 คำเลือก จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อ ประกอบด้วย ด้านมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ ด้านมีวินัย จำนวน 6 ข้อ ด้านรักษาสุขภาพอนามัย จำนวน 5 ข้อ ด้านเคารพสิทธิของผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ ด้านมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล จำนวน 7 ข้อ ด้านมีความสามัคคีร่วมมือ จำนวน 4 ข้อ และด้านรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม จำนวน 8 ข้อ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบวัดที่ข้อคำถามมีความสัมพันธ์และครอบคลุมเนื้อหาครบองค์ประกอบแต่ละด้านของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะและมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้วัดกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้ผลการวัดที่ถูกต้องเชื่อถือได้

1.2 การหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีการหาคุณภาพ ดังนี้

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ทั้งนี้เพราะข้อสอบที่สร้างขึ้นมีการวิเคราะห์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะจึงทำให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นผ่านเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ล้วนเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความรอบรู้ในเรื่องคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะแสดงว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูง และใช้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างตามนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างสถานการณ์ของแบบวัดแต่ละข้อ สอดคล้องกับเนื้อหาองค์ประกอบของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะแต่ละด้าน จึงทำให้ผลการประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ได้คะแนนสูงได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543 : 249) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุหลาบ พงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะเนื้อหา โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ถึง 1.00

1.2.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 ถึง 0.81 แสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการ

สร้างตามลำดับขั้นตอน โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาของข้อคำถาม ตลอดจนข้อบกพร่องอื่นที่พบในการดำเนินการสอบ และได้ข้อสอบที่น่าสนใจ ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละด้าน สอดคล้องกับ สุรวาท ทองบุ (2550 : 101) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ข้อสอบที่มีคุณภาพมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุหลาบพงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.30 ถึง 0.56 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ (2553 : 77-78) ได้สร้างแบบวัดจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นไปตามเกณฑ์ ระหว่าง 0.25 ถึง 0.59

1.2.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะผลปรากฏว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นพบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้แต่ละตัวแปรเป็นองค์ประกอบแต่ละด้านของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะและเมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีความเหมาะสมของพารามิเตอร์ในแต่ละองค์ประกอบ ค่าดัชนีความเหมาะสมของทุกตัวแปรบ่งชี้ว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลทั้งโมเดลรายด้านและโมเดลรวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้เพราะมีการกำหนดขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดอย่างรอบคอบ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม สอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542 : 122) ฉัตรศิริปิยะพิมลสิทธิ์ (2543 : 3) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) มีค่าน้อยกว่า 0.05 จากข้อมูลดังกล่าว แสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ที่สร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ตามแนวคิดศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยอาศัยหลักความมีเหตุผล ที่กำหนดไว้

1.2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ทั้งนี้เพราะข้อสอบผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการหาคุณภาพรายข้อ

ด้านค่าอำนาจจำแนก และผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง การหาคุณภาพในแต่ละด้านนั้น ได้ค่าที่มีความเหมาะสม จึงทำให้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีความเชื่อมั่นสูง สอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 209) ซึ่งกล่าวว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบควรมีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุหลาบ พงษ์เทพิน (2553 : 96-97) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชภูมิ สมสมัย (2552 : 44-45) ได้สร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร สังเว (2547 : 91-95) ได้ศึกษาการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 จึงสรุปได้ว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ เกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีเกณฑ์ปกติอยู่ในช่วง T29 ถึง T67 แสดงว่าระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับต่ำถึงระดับสูงมาก ดังนี้ ดังนี้ ระดับสูงมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.53 ระดับค่อนข้างสูง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 ระดับปานกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.93 ระดับค่อนข้างต่ำ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และระดับต่ำ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ส่วนใหญ่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง การที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน เพราะเด็กสามารถรับรู้ในสิ่งที่ดึงมาจากพ่อแม่ที่บ้าน รับรู้จากผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ครูและกรอบมคฺฉรรรรม จริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการเสียสละการมีจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรมและสังคม สัจจจร (2543 : 13) ที่กล่าวไว้ว่า การมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่มิตัดตัวคนทุกคนในการดำเนินชีวิต โดยทั่วไป รวมถึงอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตสาธารณะของแต่ละบุคคล

จากผลสรุปดังกล่าวแสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีคุณภาพในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 การนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะไปใช้ ควรอธิบายและชี้แจงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ให้ชัดเจน เพราะถ้านักเรียนตอบไม่ตรงกับความรู้สึกละก็อาจทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับต่ำและระดับปานกลาง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6